

Kunnanhallitus	§ 338	10.12.2012
Kunnanhallitus	§ 44	04.02.2013
Kunnanhallitus	§ 57	11.02.2013
Kunnanvaltuusto	§ 20	20.02.2013

LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

Khall § 338 Valmistelija hallintojohtaja Seija Kinnunen 06 8883 202

Valtiovarainministeriö pyytää kirjeellään VM162:00/2011 lausuntoa kuntarakennelakiluonnoksesta yleisesti sekä erityisesti lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- selvitysvelvollisuudesta, selvityspenusteista (ml. poikkeuspeneusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä
- esityksen sisältämistä määrääjoista ja menettelyistä valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta
- yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.

Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 7.3.2013 mennessä.

Kunnanhallitukselle on jaettu lausuntopyyntö liitteineen paperisena.

Lisätietoja asiasta/päätöksestä antaa hallintojohtaja Seija Kinnunen, puh. (06) 8883 202 tai sähköpostitse seija.kinnunen@perho.com.

Ehdotus: Kunnanhallitus keskustelee lausunnosta ja sen valmistelun aikataulusta ja valmistelutavasta.

Päätös: Kunnanhallitus päätti, että
 1) 17.12.2012 pidetään nykyisen ja uuden kunnanvaltuuston sekä nykyisen kunnanhallituksen ja johtoryhmän yhteinen iltakoulu
 2) lausuntoa valmistellaan virkamiestyönä alustavasti ja käsitellään siten, että helmikuun kunnanvaltuustossa lausunto hyväksytään jätettäväksi valtiovarainministeriölle.

Khall § 44 Valmistelija hallintojohtaja Seija Kinnunen 06-8883 202.

Virkamiestyönä on valmisteltu luonnosta kunnan lausunnoksi. Luonnos jaetuissa asiakirjoissa.

Jaetuissa asiakirjoissa myös keväällä 2012 annettu vastaus kunta- ja palvelurakenneselvitykseen.

Lisätietoja asiasta/päätöksestä antaa hallintojohtaja Seija Kinnunen, puh. (06) 8883 202 tai 0400 798 011 tai sähköpostitse seija.kinnunen@perho.com.

Ehdotus: Kunnanhallitus antaa lisävalmisteluohjeita.

Päätös: Kunnanhallitus antoi lisävalmisteluohjeet.

Khall § 57 Valmistelija hallintojohtaja 06-8883 202

Lisätietoja asiasta/päätöksestä antaa hallintojohtaja Seija Kinnunen, puh. (06) 8883 202 tai 0400 798 011 tai sähköpostitse seija.kinnunen@perho.com.

Ehdotus: Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi Perhon kunnan lausunnon kuntarakennelakiluonnoksesta:

Perhon kunta lausuntonaan ilmoittaa seuraavaa:

Perhon kunta katsoo, että kuntarakennelakiluonnos esitetyssä muodossa on sisällöltään sekava ja sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta esitetyt linjaukset ovat hataria ja epäselviä. Kuntarakennelain valmistelu kokonaisuudessaan, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennelakia koskevat selvitykset, sekä muut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevat selvitykset, valtiosuuslainsäädännön uudistus ja kuntalain uudistus on keskeytettävä.

Nykyisen kaltaisella sekavalla ja sirpaleisella selvittelymenettelyllä ei saavuteta niitä tuloksia, mitä on asetettu tavoitteeksi. Kokonaisuus ei ole suunnitellulla menettelyllä kenenkään hallittavissa.

Päällekkäisyyksiä on karsittava, kuntien ja valtion tehtäväjako tarkasteltava uudelleen ja määriteltävä selkeästi kuntien tehtävät. Tasapuolisella ja oikeudenmukaisella valtiosuusjärjestelmällä kunnille tulee osoittaa näihin tehtäviin riittävä ja todellisiin kustannuksiin perustuva rahoitus. Vasta tämän jälkeen voidaan pohtia, millaisella kuntarakenteella palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti.

Yhteistyöllä ja omalla palvelutuotannolla Perhon kunta pystyy turvaamaan tasokkaat ja edulliset palvelut, joihin kuntalaiset ovat tyytyväisiä. Perhon kunta on laaja-alainen maakuntien rajoilla sijaitseva, harvaan asuttu ja pitkien etäisyyksien maaseutumainen kunta. Perhon kunnan työpaikkaomavaraisuus on 92 %. Maantieteelliset etäisyydet ovat pitkät kasvukeskuksiin, palvelut ja työpaikat on oltava omassa kunnassa. Pitkistä etäisyyksistä ja harvasta asutuksesta johtuen vain itsenäisellä palvelutuotannolla pystytään tuottamaan Perhossa nykyisen kaltaiset laadukkaat palvelut. Tilanne ei muutu kuntarajoja siirtämällä. Nykyistä parempaa toiminnallista kuntarakennetta ei voi perholaisille muodostaa. Vain itsenäisenä kuntana Perhossa voidaan jatkaa kunnan kehittämistä ja turvata elinkeinojen kehittäminen sekä toimivat lähipalvelut.

Vapaaehtoisella yhteistyöllä ja verkostoitumalla kunnat kykenevät parhaiten tuottamaan lakisääteiset lähipalvelut. Suurilla hallinnollisilla yksiköillä ei saada kustannustehokkaampia eikä laadukkaampia palveluja.

Kuntalakia muutettaessa on huomioitava nykyisen perustuslain mukainen säätämisyjärjestys. Kunnallinen itsehallinto on turvattava uudessakin kuntalaissa. Perhon kunta edellyttää, että päätösvalta kuntien yhdistymisissä säilyy kuntien valtuustoilla. Tasapuolisen ja oikeudenmukaisen valtiosuusjärjestelmän tulee mahdollistaa se, että Suomessa on erilaisia ja erikokoisia kuntia. Lähidemokratia toteutuu taloudellisesti ja tehokkaimmin nykyisellä kuntarakenteella.

Perhon kunnalla ei ole tarvetta osallistua kuntarakenneselvityksiin. Perhon kunta kykenee tuottamaan asukkailleen toimivat lähipalvelut itsenäisenä kuntana.

Lopuksi Perhon kunta edellyttää, että valtio on toiminnassaan pitkäjänteinen ja ennustettava.

Lausuntoon liitetään Perhon kunnan lausunto kunnallishallinnon rakenne -työryhmän raportista 10.4.2012.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

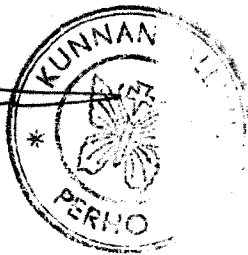
Kvalt § 20 Lisätietoja asiasta/päätöksestä antaa kunnanjohtaja Jukka Hillukkala, puh. 0400 517 380.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Perhossa 22.2.2013

Seija Kinnunen
pöytäkirjanpitäjä

Perhon kunta

10.4.2012

Valtiovarainministeriö

Snellmaninkatu 1 A, Helsinki

00023 Valtioneuvosto

**Viite: LAUSUNTOPYYNTÖ KUNNALLISHALLINNON RAKENNE – TYÖRYHMÄN SELVITYKSESTÄ
SEKÄ KUNTAUUDISTUKSEEN LIITTYVISTÄ MUISTA UUDISTUKSISTA**

**Asia: PERHON KUNNAN LAUSUNTO KUNNALLISHALLINNON RAKENNE – TYÖRYHMÄN
RAPORTISTA**

Perhon kunta lausuntonaan ilmoittaa seuraavaa:

Työryhmä on selvityksen 4. luvussa kuvannut uudistuksen tarvetta ja tavoitteita.

Osio 1

1. Miten arvioitte tarvetta uudistaa kunta- ja palvelurakennetta ja mitkä ovat kuntien näkökulmasta tärkeimmät syyt uudistuksen toteuttamiseen?

Koko Suomen mittakaavasta tilannetta tarkasteltuna palvelurakennetta on tarve uudistaa. Keinot ovat varmasti eri alueilla erilaiset. Perusteluna on se, että julkinen talous ei kestä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten nykyistä kasvuvauhtia.

Tärkeimmät syyt ovat: Kunnan vaikutusmahdollisuudet sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin ovat olemattomat. Onko sosiaali- ja terveydenhuolto riittävän tehokasta ja laadukasta kaikilla tasoillaan? Lähipalveluiden turvaaminen tulee palvelurakenteen uudistuksessa olla keskeisellä sijalla, jotta voidaan mahdollistaa koko maan pitäminen asuttuna.

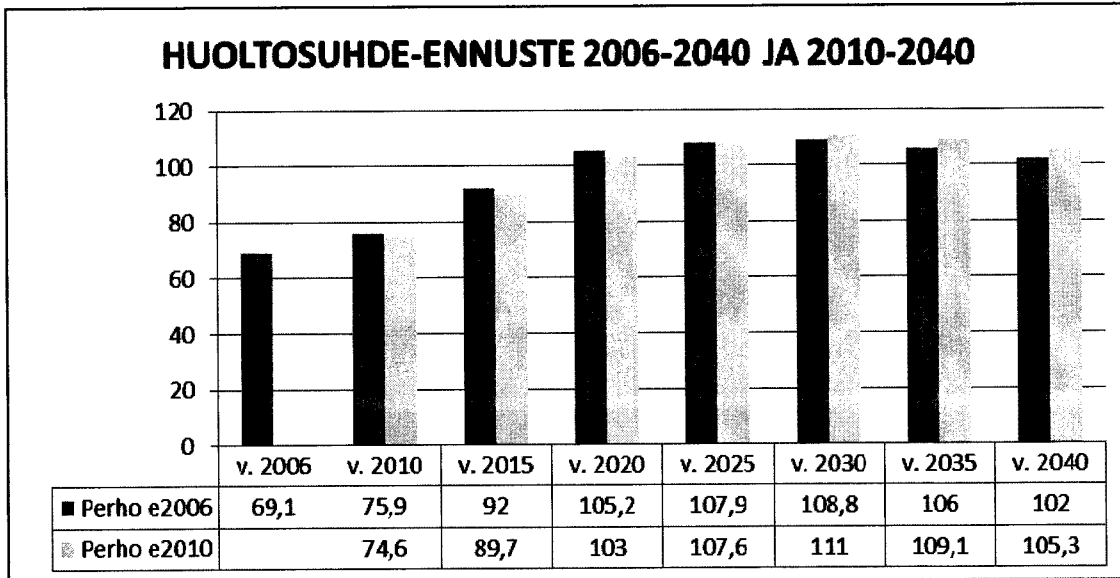
Päällekkäisyyksiä karsittava ja palvelurakennetta kehitettävä ensin ja vasta sen jälkeen pohtia, millaisella kuntarakenteella palvelut tuotetaan. Kuntien ja valtion tehtäväjako tulee tarkastella uudelleen.

Osio 2

1. Miten arvioitte kuntanne osalta työryhmän kuntarakennetarkastelussa käyttämiä tarkastelunäkökulmia ja kriteereitä?

Väestökehityksen ja väestörakenteen osalta?

Väestön muuttoliike luo haasteita, mutta väestökehitys on myönteinen, lapsia syntyy paljon.

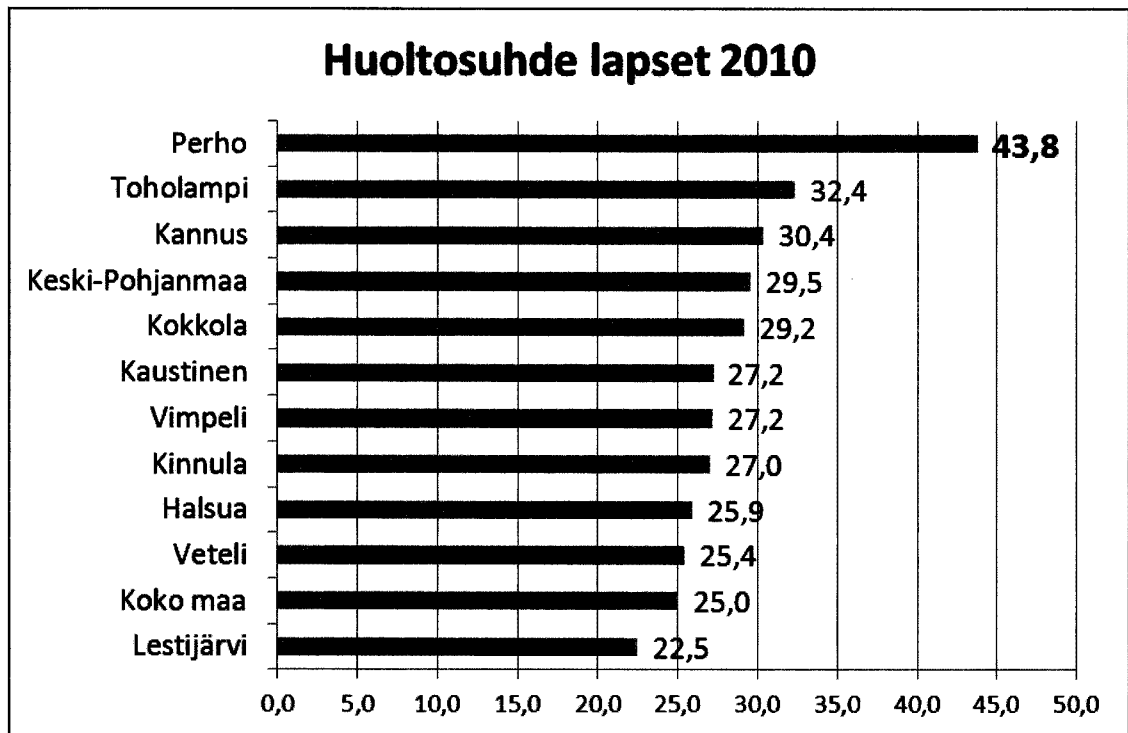
Taulukko 1. Perhon huoltosuhte-ennuste vv. 2006-2040

Huoltosuhdetta on tarkasteltava erikseen vanhusten ja lasten osalta.

Selvityksessä on käytetty väestörakenteen muutosta kuvaamaan **väestöllistä** huoltosuhdetta.

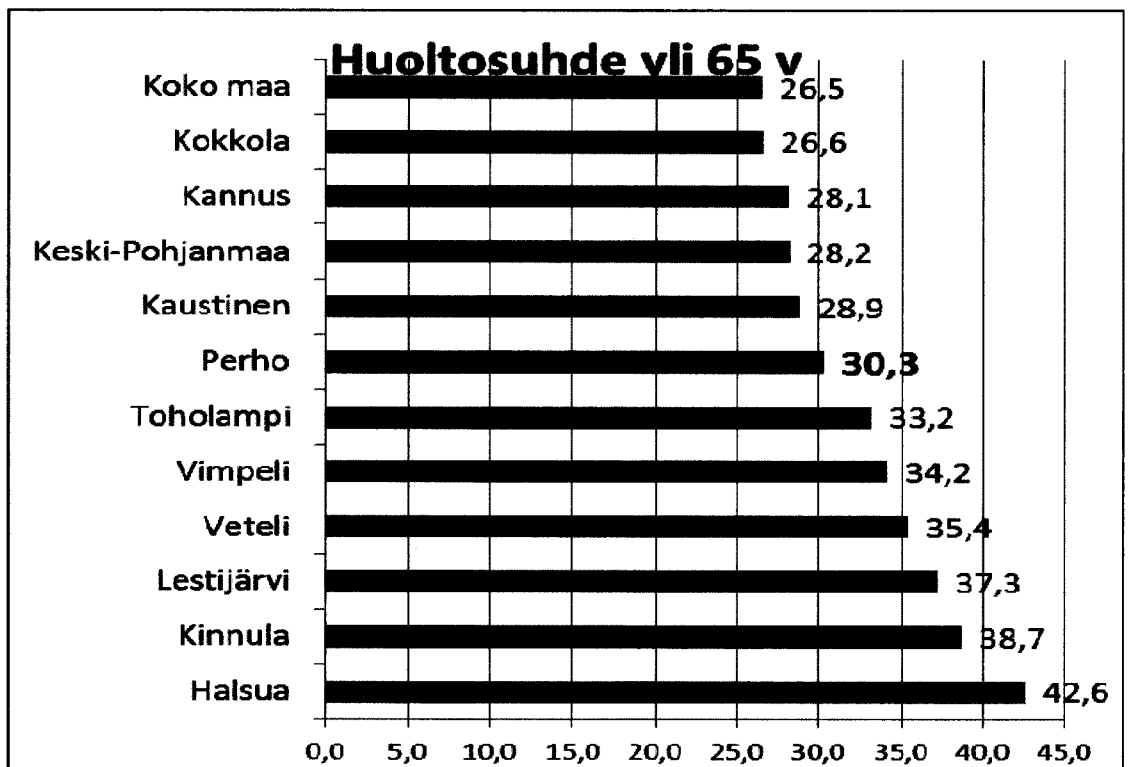
Väestöllisellä huoltosuhteella tarkoitetaan työikäisten ja ei-työikäisten suhdetta, eli 15-64 vuotiaiden määrän suhdetta alle 15- ja yli 65-vuotiaiden määrään.

Alla on esitetty erikseen lapsista tuleva positiivinen huoltosuhte ja yli 65-vuotiaiden aiheuttama huoltosuhte.

Lasten määrä ennusteen mukaan v. 2025 sijoittaa Perhon kvintiiliin 3, ja mediaani-ikä 34 vuotta kvintiiliin 5. Mediaani-ikä tulee säilymään hyvän syntyvyyden perusteella alhaisena.

Kunta katsoo lasten määrän ja korkean syntyvyyden mahdollisuutena panostaa kunnallisiin palveluihin.

Huoltosuhte vanhusten osalta ei Perhossa poikkea muista keskipohjalaisista tai muista samankokoisista kunnista. Perhon kunnan tavoitteena on laskea tehostetussa palveluasumisessa asuvien määrä 11 %:iin yli 75-vuotiaista suunnittelukaudella (vuoteen 2014 mennessä) kotipalvelua tehostamalla. V. 2025 tehostetun palveluasumisen paikkojen määrä tulisi väestöennusteen ja em. tavoitteen mukaan olla Perhossa 41 eli nykyinen määrä.

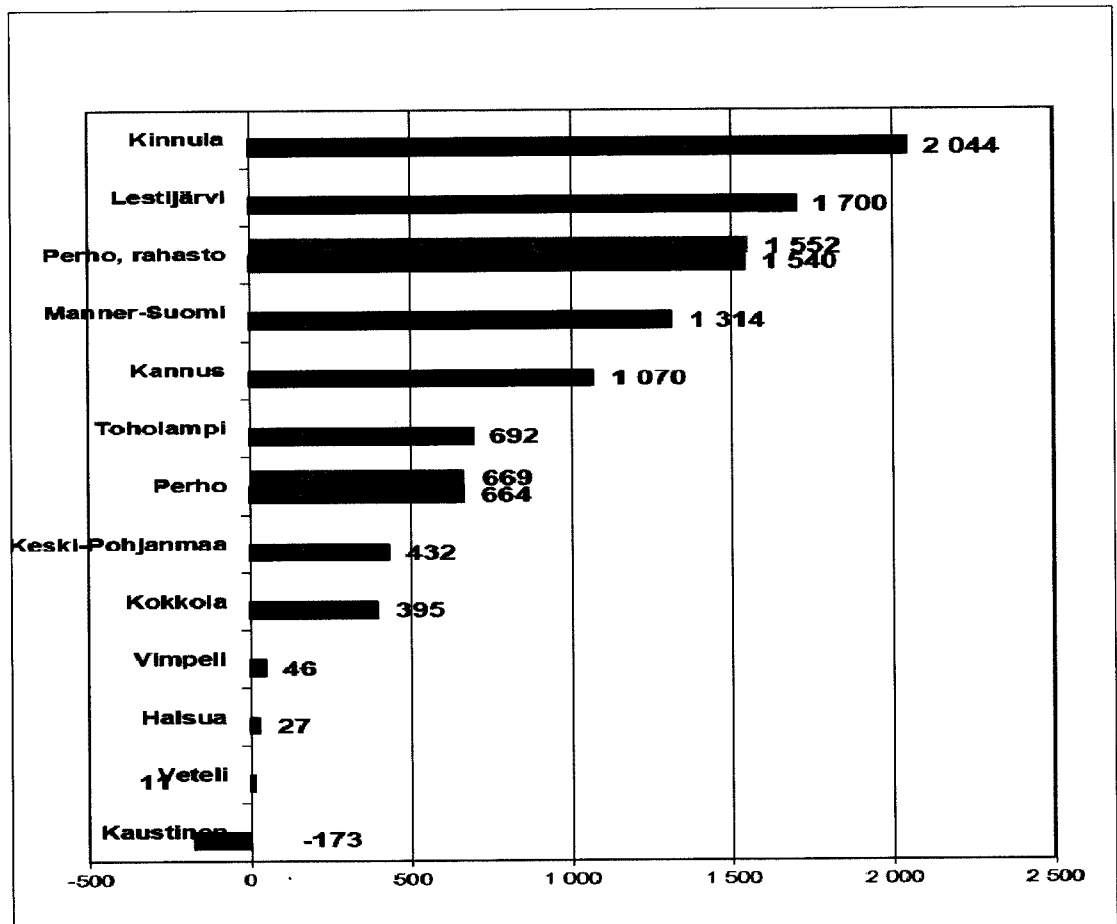
Yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä v. 2030 on Perhon kunnassa 15,8 %, mikä sijoittuu sijalle 4.

Huoltosuhte ei siten kaikilta osin ole riittävän tarkka mittari kuvaamaan palvelujen ja kustannusten rakenteen nousua.

Taloustarkastelunäkökulmien osalta?

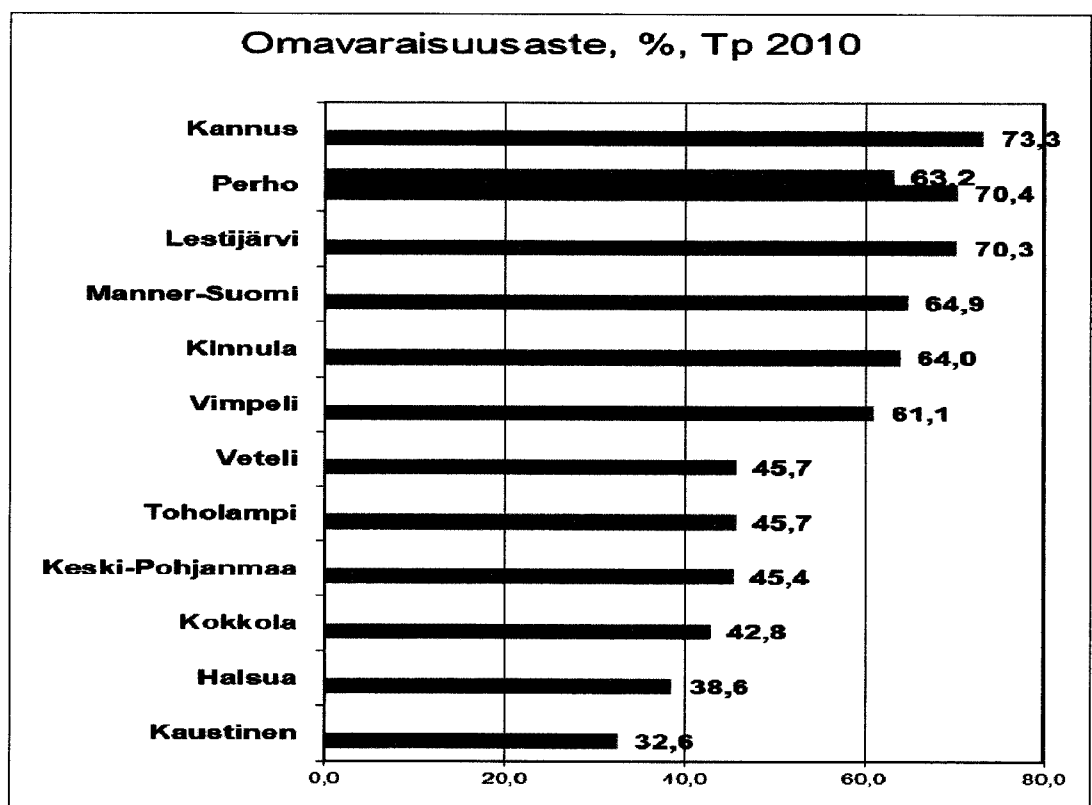
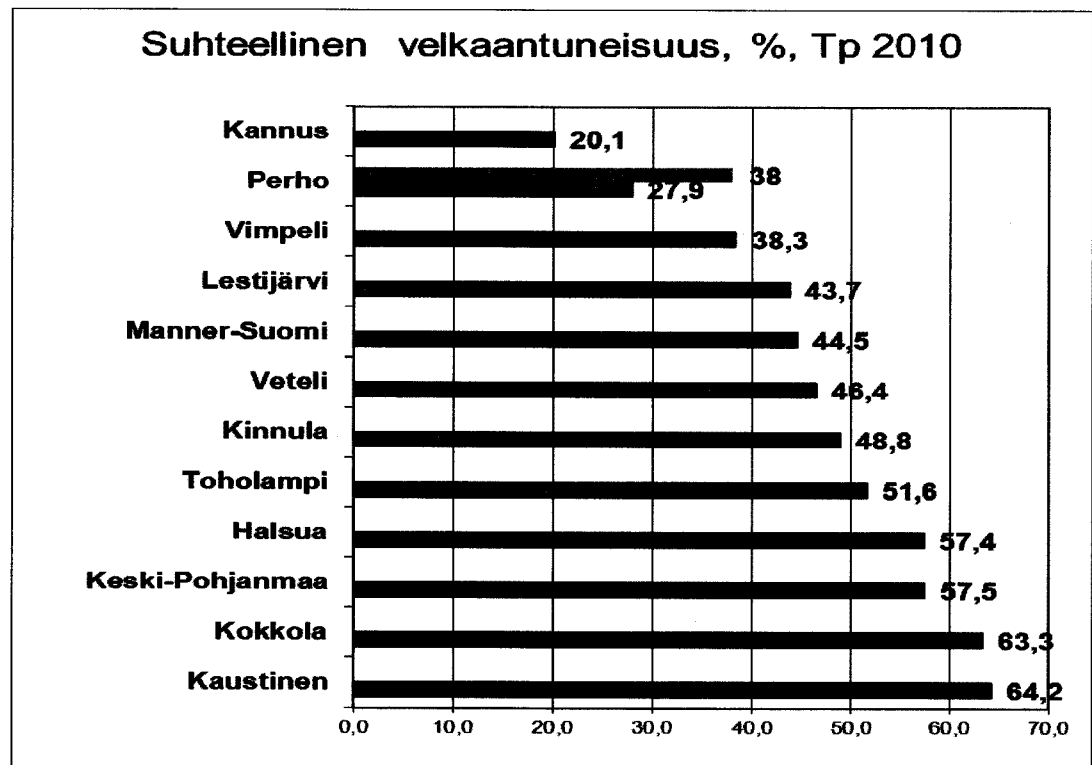
Siitä huolimatta, että Perho ei ole siirtänyt toimintojaan yhtiöihin suhteellinen velkaantuneisuus ja omavaraisuusaste ovat huomattavasti parempia kuin maassa keskimäärin. Perholla on ylijäämää ja varallisuutta, jota voidaan käyttää tarvittaessa tulevien investointien rahoittamiseen ja palvelurakenteen kehittämiseen.

Kunta ei täytä millään mittareilla niitä kriteereitä, joilla kunta joutuu valtion käynnistämän arviointimenettelyn piiriin.

Taulukko 3: Kertynyt yli- ja alijäämä / asukas, vertailussa mukana myös tilanne, jossa rahastosijoitus mukana taseessa olevalla arvolla

Alla olevissa taulukoissa on kuvattu suhteellista velkaantuneisuutta ja omavaraisuusastetta, Perhon osalta taulukossa on mukana myös tilinpäätöksen 2011 osoittama suhteellinen velkaantuneisuus.

Yhdyskuntarakennetarkastelun osalta?

Etäisyyksien, harvan asutuksen ja alueen laajuuden vuoksi ei saavuteta esitettyjä hyötyjä.

Onko valtiolla tarkoitus pitää koko maa asuttuna?

Kokkola ei ole tärkein keskus perholaiselle asiointiliikenteelle.

Työssäkäynnin, saavutettavuuden ja asiointin osalta?

Työryhmän raportti ei pidä paikkaansa Perhon osalta.

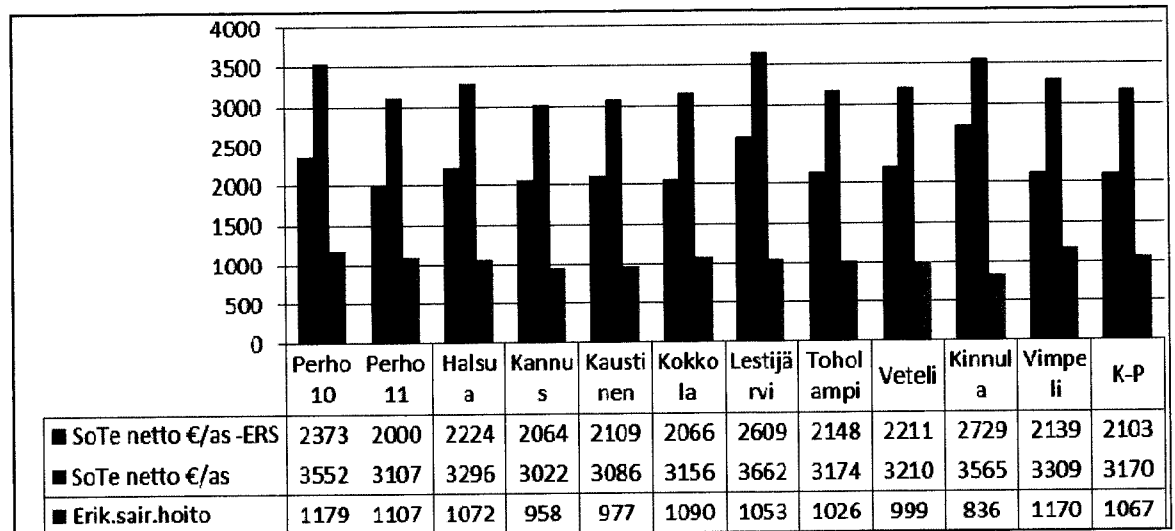
Työryhmä ottanut huomioon vain maakuntatasoisen työssäkäyntipendelöinnin ja asiointin. Perhon pendelöintialuetta on koko maa. Perhossa on paljon yrityksiä, joiden kotipaikka on Perho, mutta toimialueena on koko maa.

Perhon kunta sijaitsee kolmen maakunnan rajalla ja työssäkäyntialue ja asiointialue on maakuntatarkastelua laajempi. Tästä johtuen työryhmän työskentelyn tulos on puutteellinen.

Työryhmän käyttämät työpaikkaomavaraisuuden kriteerit ovat virheelliset, koska tilastokeskus sijoittaa esim. koulutuskuntayhtymän Perhossa olevat työpaikat Kokkolaan ja lomituspalvelujen työpaikat Kaustiselle. Siten työpaikkaomavaraisuus on jopa työryhmän raportissa esitettyä parempi.

Peruspalvelujen järjestämis- ja tuotantoedellytysten osalta?

Työryhmä ei ole ottanut huomioon Perhon kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tuotantomallia, joka poikkeaa muista yhteistoiminta-alueen (Jyta) kunnista. Perhossa perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen kustannusten nousu on muuta Jyta-aluetta pienempi ja erikoissairaanhoidon kustannukset on saatu ennaltaehkäisevällä työllä laskemaan.

Ylläolevassa taulukossa on kuvattu sosiaali- ja terveystoimen menoja / asukas Keski-Pohjanmaan alueella. Perho on omilla palveluja koskevilla toimenpiteillä saanut kustannuksia / asukas laskettua vuodesta 2010 vuoteen 2011 sekä omissa sosiaali- ja terveystoimissa että myös erikoissairaanhoidossa.

Jyta yhteistyöllä ja Perhon omalla palvelutuotannolla on pystytty turvaamaan kuitenkin tasokkaat ja edulliset palvelut, joihin kuntalaiset ovat tyytyväisiä. Perhon kunta on laaja-alainen maakuntien rajoilla sijaitseva, harvaan asuttu ja pitkien etäisyyksien maaseutumainen kunta. Lähipalvelut tulee tuottaa lähellä asukkaita, koska etäisyydet esitettyyn kuntakeskukseen ovat kunnan keskuksesta n. 100 km ja ääriosista jopa 140 km.

Kriteeri "jos syntyvyys yli 50 lasta vuodessa on edellytykset opetuksen ja hoidon järjestämiseen" on hyvä ja Perhon kunta täyttää tämän kriteerin. Perhon kunnan kouluverkko-seurakunnat oppilasmääriin nähden on tehty hyvissä ajoin muutama vuosi sitten. Koulurakennukset ovat kunnossa kuluvana vuonna alkavan rakennusinvestoinnin jälkeen.

Vapaa-aikatoimen osalta kriteerit ovat liian suppeat eivätkä kuvaa riittävästi palvelurakennetta. Kolmannen sektorin palvelut täydentävät kunnan itse tuottamia palveluja. Yksi yhtenäinen avustusten rahoituskanava koko valtakunnan tasolla tukisi ja tehostaisi paikallista liikunta- ja nuorisotoimintaa.

Kirjastojen osalta Perhon kunta toimii jo yli kuntarajojen kriteeristön mukaisesti. Kuulumme maakuntarajat ylittävään YTY-kirjastoverkkoon.

Päivähoito jäänyt kokonaan työryhmän tarkastelun ulkopuolelle.

Elinkeinotoimen kehittämisen osalta?

Perhon tunnusluvut työpaikkaomavaraisuuden osalta huippuluokkaa.

Työryhmä ottanut huomioon vain maakuntatasoisen työssäkäyntipendelöinnin. Perhon kunta sijaitsee kolmen maakunnan rajalla. Tästä johtuen työryhmän työskentelyn tulos on puutteellinen.

Perhon kunnan työpaikkaomavaraisuus on 92%. Maantieteelliset etäisyydet ovat pitkät kasvukeskuksiin, palvelut ja työpaikat on oltava omissa kunnassa. Tilanne ei muutu kuntarajoja siirtämällä. Työpaikkaomavaraisuustaulukossa Perhon kunta saavuttaa lähes maksimipisteet eli 14.

Pienyrityksiä on paljon ja aktiivimaatilojen lukumäärän vähentyminen on pienempää kuin valtakunnassa keskimäärin. Kunnan omalla elinkeinotoimen kehittämällä voidaan turvata työvoiman pysyvyyttä paikkakunnalla ja positiivista väestökehitystä.

Harvan asutuksen kriteeri ja pitkien etäisyyksien kriteeri, edellyttävät Perhon kunnassa oman palvelutuotannon, koska Perhosta on yli 40 kilometriä jokaiseen maakunnan kuntakeskukseen. Perhosta Jyväskylään 140 kilometriä, Perhosta Kokkolaan 100 kilometriä sekä Perhosta Seinäjoelle 125 kilometriä ja Alajärvelle 55 kilometriä.

Olemme lähes omavaraisia työpaikkojen suhteen, mikä on positiivista tällä alueella.

Toiminnallisen kokonaisuuden ja kokonaisarvioinnin osalta?

Pitkistä etäisyyksistä ja harvasta asutuksesta johtuen vain itsenäisellä palvelutuotannolla pystytään tuottamaan Perhossa nykyisen kaltaiset palvelut.

Työryhmä on ottanut huomioon vain maakuntatasoisen työssäkäyntipendelöinnin. Perhon kunta sijaitsee kolmen maakunnan rajalla. Tästä johtuen työryhmän työskentelyn tulos on puutteellinen. Perholle yhteistyö on luontevaa yli maakuntarajojen.

Raportissa ei ole otettu huomioon kahden eri maakuntarajan ylittävää yhteistoimintaa.

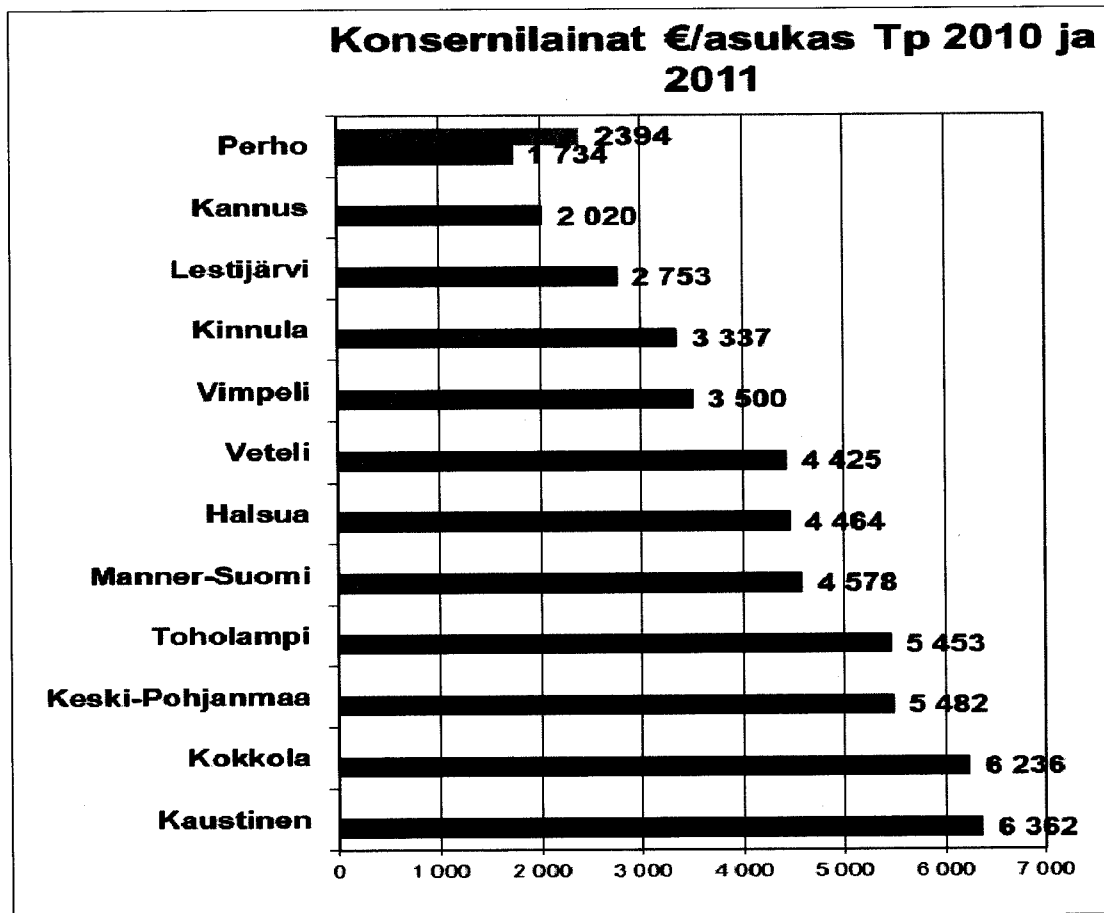
Perhon kunnan työpaikkaomavaraisuus on 92%. Maantieteelliset etäisyydet ovat pitkät kasvukeskuksiin, palvelut ja työpaikat on oltava omassa kunnassa. Tilanne ei muutu kuntarajoja siirtämällä. Työpaikkaomavaraisuustaulukossa Perhon kunta saavuttaa lähes maksimipisteet eli 14.

Harvan asutuksen kriteeri ja pitkien etäisyyksien kriteeri, edellyttävät Perhon kunnassa oman palvelutuotannon, koska Perhosta on yli 40 kilometriä jokaiseen maakunnan kuntakeskukseen. Perhosta Jyväskylään 140 kilometriä, Perhosta Kokkolaan 100 kilometriä ja Perhosta Seinäjoelle 125 kilometriä sekä Perhosta Alajärvelle 55 kilometriä. "Tarkastelussa on kuitenkin huomioitu, että pitkistä etäisyyksistä johtuen voi syntyä tilanteita, joissa kuntaliitoksen avulla palveluiden turvaaminen on haastavaa." Tämä on totta Perhon osalta.

Perhon kunta voi toimia itsenäisenä pilottikuntana. Vahvalla ja sitouttavalla kuntastrategialla Perho pärjää parhaiten pilottikuntana tarjoamalla vertailuaineistoa koko Suomeen. Nykyistä parempaa toiminnallista kuntarakennetta ei voi perholaisille muodostaa. Perho sijaitsee monen maakunnan rajalla, pendelöintialueena koko maa, pitkät etäisyydet harva asutus ja työpaikkaomavaraisuus.

Kunta- ja kuntakonsernin velkamäärä on tarkasteltava kokonaisuutena.

Oheisesta taulukosta voidaan todeta, että v. 2010 Perhon konsernilainamäärä / asukas oli 1734 euroa ja esimerkiksi Kokkolan vastaava oli 6236 euroa.

Perhon kunnan osalta huoltosuhdetta nostaa erityisesti lasten suuri määrä työikäisiin verrattuna.

Lasten määrä ennusteen mukaan v. 2025 sijoittaa Perhon kvintiiliin 3, ja mediaani-ikä 34 vuotta kvintiiliin 5. Mediaani-ikä tulee säilymään hyvän syntyvyyden perusteella alhaisena.

Kunta katsoo lasten määrän ja korkean syntyvyyden mahdollisuutena panostaa kunnallisiin palveluihin ja näkee sen positiivisena tekijänä.

Huoltosuhte vanhusten osalta ei Perhossa poikkea muista keskipohjalaisista tai muista samankokoisista kunnista. Perhon kunnan tavoitteena on laskea tehostetussa palveluasumisessa asuvien määrä 11 %:iin yli 75-vuotiaista suunnittelukaudella (vuoteen 2014 mennessä) kotipalvelua tehostamalla. V. 2025 tehostetun palveluasumisen paikkojen määrä tulisi väestöennusteen ja em. tavoitteen mukaan olla Perhossa 41 eli nykyinen määrä.

Huoltosuhte ei siten kaikilta osin ole riittävän tarkka mittari kuvaamaan palvelujen ja kustannusten rakenteen nousua.

Yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä v. 2030 on Perhon kunnassa 15,8 %, mikä sijoittuu sijalle 4.

Perholla on ylijäämää ja varallisuutta mm. metsäomaisuutta ja sijoituksia, joita voidaan käyttää tarvittaessa tulevien investointien rahoittamiseen ja palvelurakenteen kehittämiseen. Näitä kriteereitä ei ole tarkasteltu työryhmän raportissa riittävästi.

2. Vastaako työryhmän tarkastelunäkökulmien analyysi käsitystänne kuntanne tilanteesta?

Väestökehityksen ja väestörakenteen osalta? Ei.

Taloustarkastelunäkökulmien osalta? Ei.

Yhdyskuntarakennetarkastelun osalta? Ei.

Työssäkäynnin, saavutettavuuden ja asioinnin osalta? Ei.

Peruspalvelujen järjestämis- ja tuotantoedellytysten osalta? Ei.

Elinkeinotoimen kehittämisen osalta? Ei.

Toiminnallisen kokonaisuuden ja kokonaisarvioinnin osalta? Ei.

3. Mikäli vastasitte edelliseen kysymyksen vaihtoehtoihin Ei. niin mikä on oma analyysinne tilanteesta?

Pitkistä etäisyyksistä ja harvasta asutuksesta johtuen vain itsenäisellä palvelutuotannolla pystytään tuottamaan Perhossa nykyisen kaltaiset palvelut.

Työryhmä on ottanut huomioon vain maakuntatasoisen työssäkäyntipendelöinnin. Perhon kunta sijaitsee kolmen maakunnan rajalla. Tästä johtuen työryhmän työskentelyn tulos on puutteellinen. Perholle yhteistyö on luontevaa yli maakuntarajojen.

Raportissa ei ole otettu huomioon kahden eri maakuntarajan ylittävää yhteistoimintaa.

Perhon kunnan työpaikkaomavaraisuus on 92%. Maantieteelliset etäisyydet ovat pitkät kasvukeskuksiin, palvelut ja työpaikat on oltava omassa kunnassa. Tilanne ei muutu kuntarajoja siirtämällä. Työpaikkaomavaraisuustaulukossa Perhon kunta saavuttaa lähes maksimipisteet eli 14.

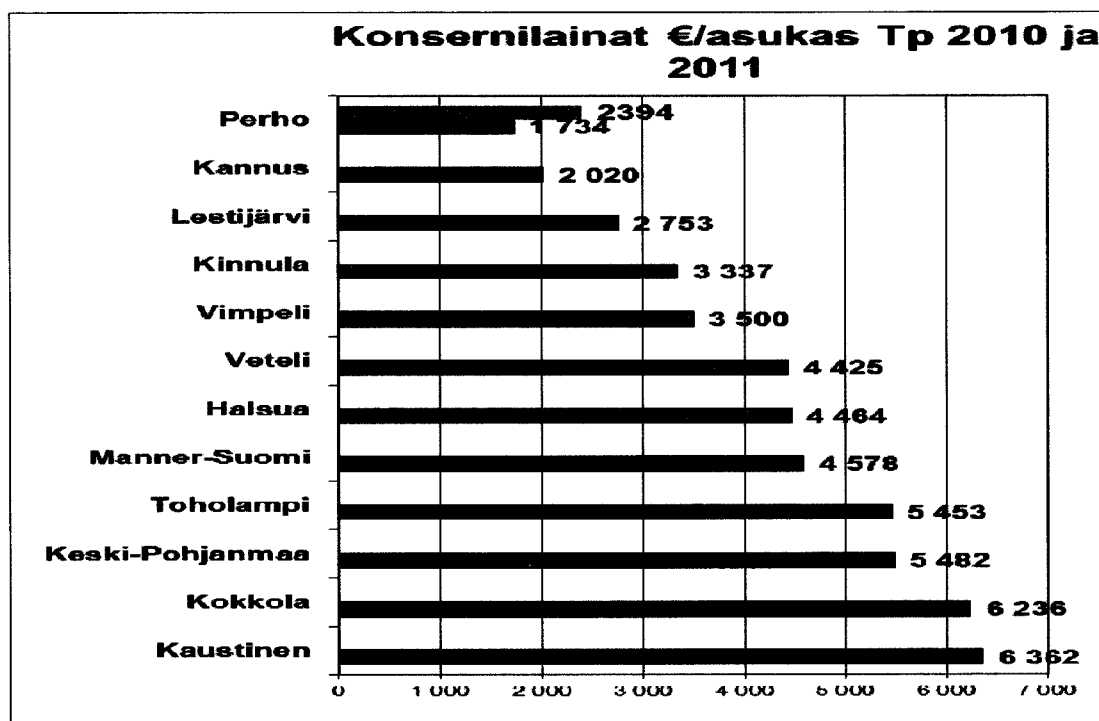
Harvan asutuksen kriteeri ja pitkien etäisyyksien kriteeri, edellyttävät Perhon kunnassa oman palvelutuotannon, koska Perhosta on yli 40 kilometriä jokaiseen maakunnan kuntakeskukseen. Perhosta Jyväskylään 140 kilometriä, Perhosta Kokkolaan 100 kilometriä sekä Perhosta Seinäjoelle 125 kilometriä ja Alajärvelle 55 kilometriä. ”Tarkastelussa on kuitenkin huomioitu, että pitkistä etäisyyksistä johtuen voi syntyä tilanteita, joissa kuntaliitoksen avulla palveluiden turvaaminen on haastavaa.” Tämä on totta Perhon osalta.

Perhon kunta voi toimia itsenäisenä pilottikuntana. Vahvalla ja sitouttavalla kuntastrategialla Perho pärjää parhaiten pilottikuntana tarjoamalla vertailuaineistoa koko Suomeen. Nykyistä parempaa toiminnallista kuntarakennetta ei voi perholaisille muodostaa. Perho sijaitsee

monen maakunnan rajalla, pendelöintialueena koko maa, pitkät etäisyydet harva asutus ja työpaikkaomavaraisuus.

Kunta- ja kuntakonsernin velkamäärä on tarkasteltava kokonaisuutena.

Oheisesta taulukosta voidaan todeta, että v. 2010 Perhon konsernilainamäärä / asukas oli 1734 euroa ja esimerkiksi Kokkolan vastaava oli 6236 euroa.

Perhon kunnan osalta huoltosuhdetta nostaa erityisesti lasten suuri määrä työikäisiin verrattuna.

Lasten määrä ennusteen mukaan v. 2025 sijoittaa Perhon kvintiiliin 3, ja mediaani-ikä 34 vuotta kvintiiliin 5. Mediaani-ikä tulee säilymään hyvän syntyvyyden perusteella alhaisena.

Kunta katsoo lasten määrän ja korkean syntyvyyden mahdollisuutena panostaa kunnallisiin palveluihin ja näkee sen positiivisena tekijänä.

Huoltosuhte vanhuksien osalta ei Perhossa poikkea muista keskipohjalaisista tai muista samankokoisista kunnista. Perhon kunnan tavoitteena on laskea tehostetussa palveluasumisessa asuvien määrä 11 %:iin yli 75-vuotiaista suunnittelukaudella (vuoteen 2014 mennessä) kotipalvelua tehostamalla. V. 2025 tehostetun palveluasumisen paikkojen määrä tulisi väestöennusteen ja em. tavoitteen mukaan olla Perhossa 41 eli nykyinen määrä.

Huoltosuhte ei siten kaikilta osin ole riittävän tarkka mittari kuvaamaan palvelujen ja kustannusten rakenteen nousua.

Yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä v. 2030 on Perhon kunnassa 15,8 %, mikä sijoittuu sijalle 4.

Perholla on ylijäämää ja varallisuutta mm. metsäomaisuutta ja sijoituksia, joita voidaan käyttää tarvittaessa tulevien investointien rahoittamiseen ja palvelurakenteen kehittämiseen. Näitä kriteereitä ei ole tarkasteltu työryhmän raportissa riittävästi.

4. Mitä edellä todettuja ja mahdollisia muita tarkastelunäkökulmia ja –kriteerejä kuntanne näkemyksen mukaan tulisi soveltaa tarkasteltaessa kuntaliitoksen tarvetta kuntanne ja alueenne osalta?

Vain itsenäisenä kuntana Perhossa voidaan jatkaa kunnan kehittämistä ja turvata elinkeinojen hyvä kehittyminen ja vahva palvelurakenne.

Vastoin itsemääräämisoikeutta ja kuntalaisten tahtoa ei voida kuntarakennetta muuttaa.

Korkea syntyvyys, harva asutus ja pitkät etäisyydet tulee ottaa kuntarakenne tarkastelussa suuremmalla painoarvolla huomioon kunnan itsenäistä palvelutuotantoa puoltavana tekijänä. Perhon kuntalaiset ovat tyytyväisiä nykyiseen palvelutuotantoon. Palvelut myös tuotetaan kustannustehokkaasti.

Maatalouden merkitystä tärkeänä elinkeinomuotona maassamme ei ole otettu raportin tarkastelussa riittävällä painoarvolla huomioon.

Osio 3

1. Olisiko kuntanne valmis selvittämään yhdessä muiden kuntien kanssa kuntaliitoksen toteuttamista työryhmän esittämän erityisen kuntajakoselvityksen sijasta?

Ei.

2. Olisiko kuntanne valmis osallistumaan työryhmän esittämään ministeriön käynnistämään ja kustantamaan erityiseen kuntajakoselvitykseen?

Ei.

3. Katsooko kuntanne, että osaliitokset olisivat alueellanne tarpeellisia?

Ei.

4. Ei tarvitse vastata.

Osio 4

1. Työryhmä on esittänyt raporttinsa selvitysosassa (selvityksen osa I) kuntauudistuksen toteuttamistapoja. Mikä on kuntanne näkemys näistä toteuttamistavoista?

Kuntien itse käynnistämä selvitys, mikäli tapahtuu vapaaehtoisilla päätöksillä

Ministeriön käynnistämä kuntajakoselvitys, Ei

Kuntaliitosten taloudellinen tukeminen, Vapaaehtoisia kuntaliitoksia voi valtio tukea

Valtionosuusjärjestelmän muuttaminen uudistuksiin kannustavaksi, Ei

Uudistuksen ohjaaminen muutoin kuntien rahoitusjärjestelmän muutoksilla (esim. veropohja),
Ei

Uudistuksen toteuttaminen palvelujen järjestämistä koskevien kriteerien perusteella, Ei

Uudistuksen toteuttaminen velvoittavalla lainsäädännöllä, Ei

Muu, mikä? : Kuntaliitokset vain kuntien omilla vapaaehtoisilla päätöksillä.

2. Mistä ajankohdasta lukien kuntaliitokset voitaisiin toteuttaa alueellanne?

Vuoden 2013 alusta lukien

Vuoden 2014 alusta lukien

Vuoden 2015 alusta lukien

Vuoden 2016 alusta lukien

Vuoden 2017 alusta lukien

3. Perustelunne aikataululle

Kuntaliitokset voidaan tulevaisuudessakin toteuttaa vain vapaaehtoiselta pohjalta.

Osio 5

1. Millaiset valtion muutostuen keinot voisivat edistää uudistuksen toteuttamista omassa kunnassanne ja alueellanne?

Ei ole keinoja.

Kuntarajoja muuttamalla ei poisteta Perhon kunnan harvaan asutusta eikä pitkiä etäisyyksiä muihin alueen kuntakeskuksiin. Palvelutuotanto lähipalvelujen osalta on kaikissa tapauksissa järjestettävä Perhon alueella.

Osio 6

1. Jos haluatte esittää esitettyjen kysymyksien ohella omia vaihtoehtoisia näkemyksiänne työryhmän selvitykseen, lisätkää se alla olevaan tilaan.

Suurilla yksiköillä ei saada kustannustehokkaimpia eikä laadukkaampia palveluja.

Palveluja keskittämällä ympäristö kuormittuu. Tässä yhteydessä on myös tarkasteltava maantieteellisten etäisyyksien merkitystä.

Haluamme toimia itsenäisenä pilottikuntana ja päättää itse palvelutuotannostamme Perhon kunnassa. Perhon kunta verkostoituu ympäröiviin maakuntiin.

Nykyiset verkostot:

Koulutuskuntayhtymä	JYTA	Yhteispalvelupistetoiminnot:
Ytykirjasto	Palo ja pelastustoimi	KELA, Verohallinto, TE -toimisto
Maaseutuhallinto	Ympäristöterveydenhuolto	Poliisi
Jätehuolto	Kaustisen seutukunta	ELY
Maakuntaliitto	Kansalaisopisto	
Lomituspalvelut	Kasenet	

OSA II. KUNNAN NÄKEMYKSIÄ MUIHIN KUNTAUUDISTUKSEEN LIITTYVIIN HANKKEISIIN

Osio 1

1. Mitkä ovat kuntanne näkemyksen mukaan kuntalain tärkeimmät uudistustarpeet?

Jos kuntalakea muutetaan niin uudistuksessa on huomioitava nykyisen perustuslain mukainen säätämisyjärjestys. Kunnallinen itsehallinto on turvattava uudessa kuntalaissa.

Pitäisi määritellä selkeästi kuntien tehtävät ja osoitettava niille riittävä, kustannusten mukainen rahoitus. Tasapuolisen ja oikeudenmukaisen valtionosuusjärjestelmän tulee mahdollistaa sen, että Suomessa on erilaisia kuntia.

2. Miten kuntanne näkemyksen mukaan lähidemokratia voitaisiin vahvistaa uudistamalla kuntalain osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevia säännöksiä?

Lähidemokratia toteutuu nykyisellä kuntarakenteella ja taloudellisesti edullisesti. Perhon kunnassa lähidemokratian hinta on alle 1 % käyttötalousmenoista.

Osio 2

1. Mitkä ovat kuntanne näkemyksen mukaan kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän tärkeimmät uudistustarpeet?

Valtion uusilla lakiesityksillä kunnille määräämistä tehtävistä on tultava täysimääräinen valtionosuus. Valtion on toiminnassaan oltava pitkäjänteinen ja ennustettava.

Osio 3

1. Mitä seikkoja tulisi ottaa huomioon seuraavia asioita arvioitaessa:

Kuntien tehtävien mahdollinen vähentäminen:

- Kelalle voidaan siirtää omaishoidontuki, perustoimeen tulotuki, kotihoidontuki.
- Pitkäaikaistyöttömien asioiden kokonaisvaltainen hoito.
- Erikoissairaanhoidon rahoitusjärjestelmä ratkaistava uudelleen

Valtion ja kuntien tehtäväjako:

- Pitäisi määritellä selkeästi kuntien tehtävät ja osoitettava niille riittävä, kustannusten mukainen rahoitus.
- määriteltävä selkeästi mm., mitä tarkoitetaan lähipalveluilla ja muilla palveluilla, yhtenäiset kriteerit

Määriteltäessä uusien kuntien tehtäviä:

-

Osio 4

1. Jos haluatte esittää esitettyjen kysymyksiä lisäksi kuntauudistukseen liittyen muuta, lisätkää se alla olevaan tilaan.

Erikoissairaanhoidosta aiheutuvat kalliit hoidot on valtion täysimääräisesti korvattava kunnille tai koko erikoissairaanhoidon rahoitus tulee määritellä uudelleen.

Yksityisen asiakkaan omavastuuosuutta palveluiden kustannuksista voidaan jonkin verran kasvattaa ja maksuja määrättäessä kaikki tulolajit (ansiotulot, eläketulot, pääomatulot, omaisuus) ottaa huomioon.

Valtion tulee ohjata yksityisten tuottamia palveluita, laatia yhtenäiset palvelukriteerit ja korvaus palvelun tuottajalle maksetaan edullisimman Suomen hinnan mukaan.

Perhon kunta voi toimia itsenäisenä pilottikuntana. Nykyistä parempaa toiminnallista kuntarakennetta ei voi perholaisille muodostaa. Perho sijaitsee monen maakunnan rajalla, pendelöintialueena koko maa, pitkät etäisyydet harva asutus ja työpaikkaomavaraisuus.

Perhon kunnanvaltuusto on käsitellyt lausunnon 2.4.2012 § 16. Koska Webropol-kyselyyn ei ollut mahdollista liittää lausunnossa keskeisessä roolissa olevia taulukoita ja kaavioita, joiden avulla Perhon kunta perustelee vastauksensa, lähetämme kunnanvaltuuston hyväksymän lausunnon kokonaisuudessaan kirjallisessa muodossa.

Jukka Hillukkala

kunnanjohtaja

Seija Kinnunen

hallintojohtaja